

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Центральноукраїнський державний
університет імені Володимира Винниченка

Факультет педагогіки, психології та мистецтв
Кафедра психології та соціальної роботи

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Завідувач кафедри

« _____ » _____ 2022 року

ВПШ 1.2.4. РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Психотерапевтичні практики в роботі психолога

(шифр і назва навчальної дисципліни)
Рівень вищої освіти: другий (магістерський)

Галузь знань: 05 Соціальні та поведінкові науки
(шифр, назва галузі)

Спеціальність: 053 Психологія
(шифр і назва спеціальності)

Освітня програма Психологія (практична психологія)
(назва)

Форма навчання Денна, заочна
(денна, заочна.)

2022 – 2023 навчальний рік

Робоча програма навчальної дисципліни **Психотерапевтичні практики в роботі психолога**

розроблена на основі освітньо-професійної програми *Психологія (Практична психологія)*

навчального плану підготовки здобувачів вищої освіти освітнього ступеня магістр за спеціальністю *053 Психологія*

Розробники: Міненко О.О., доцент кафедри психології та соціальної роботи, канд.психол.наук, доцент

Строк навчання: 1 рік 4 місяці

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні кафедри

Протокол від «_____» _____ 20__ року № _____

Завідувач кафедри _____

(підпис)

(прізвище та ініціали)

Робоча програма навчальної дисципліни **Психотерапевтичні практики в роботі психолога** для студентів спеціальності *053 Психологія* за другим (магістерським) рівнем вищої освіти. – ЦДПУ імені В. Винниченка, 2022. – 17 с.

© Міненко О.О., 2022 рік

© ЦДПУ імені В. Винниченка,
2022 рік

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

1.1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4,5	Галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки	Вибіркова	
Індивідуальне навчально-дослідне завдання _____ (назва)	Спеціальність: 053 Психологія	Рік підготовки	
		2	2
Загальна кількість годин – 135		Семестр	
		1	1
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 6	Освітня програма: Психологія (Практична психологія)	Лекції	
		26 год.	8 год.
		Практичні, семінарські	
	Рівень вищої освіти: другий (магістерський)	18 год.	4 год.
		Лабораторні	
		год.	год.
		Самостійна робота	
		91 год.	123 год.
		Індивідуальні завдання:	
		год.	
Вид контролю:			
залік	залік		

1.2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: ознайомлення студентів з практичними техніками роботи в основних сучасних напрямках психотерапії та особливостями їхнього використання в роботі психолога.

Завдання

- ознайомити з основами психотерапевтичних практик сучасних напрямків психотерапії;
- сформулювати розуміння сутності психотерапевтичних практик, основних принципів та етапів їхнього використання в роботі психолога;
- ознайомити з основними вимогами та закономірностями використання психотерапевтичних практик в роботі психолога;

- відпрацювання практичних умінь та навичок використання психотерапевтичних практик в роботі психолога.

У результаті вивчення навчальної дисципліни у студента мають бути сформовані такі *компетентності*:

загальні	фахові
ЗК 1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК 4. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми. ЗК 6. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів). ЗК 7. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо. ЗК 8. Здатність розробляти та управляти проектами. .	СК 4. Здатність здійснювати практичну діяльність (тренінгову, психотерапевтичну, консультаційну) з використанням науково верифікованих методів та технік. СК 7. Здатність приймати фахові рішення у складних і непередбачуваних умовах, адаптуватися до нових ситуацій професійної діяльності. СК 8. Здатність оцінювати межі власної фахової компетентності та підвищувати професійну кваліфікацію. СК 9. Здатність дотримуватися у фаховій діяльності норм професійної етики та керуватися загальнолюдськими цінностями. СК 10. Здатність розробляти та впроваджувати інноваційні методи психологічної допомоги клієнтам у складних життєвих ситуаціях

1.3. Очікувані програмні результати навчання:

ПР 4. Робити психологічний прогноз щодо розвитку особистості, груп, організацій.

ПР 5. Розробляти програми психологічних інтервенцій (тренінг, психотерапія, консультування), провадити їх в індивідуальній та груповій роботі, оцінювати якість.

ПР 8. Оцінювати ступінь складності завдань діяльності та приймати рішення про звернення за допомогою або підвищення кваліфікації.

ПР 9. Вирішувати етичні дилеми з опорою на норми закону, етичні принципи та загальнолюдські цінності.

ПР 11. Здійснювати адаптацію та модифікацію існуючих наукових підходів і методів до конкретних ситуацій професійної діяльності.

2. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Розділ I. Психотерапевтичні практики психодинамічного напрямку психотерапії та трансактного аналізу.

Тема 1. Психотерапевтичні практики класичного психоаналізу.

Основна мета та основні технічні процедури класичного психоаналізу. Етапи використання психоаналітичних практик. Місце взаємостосунків «психотерапевт-клієнт» в процесі психоаналітичних практик. Основні техніки класичного психоаналізу.

Тема 2. Психотерапевтичні практики індивідуальної психотерапії А.Адлера.

Основна мета та основні технічні процедури індивідуальної психотерапії А.Адлера. Етапи використання практик індивідуальної психотерапії А.Адлера. Основні техніки індивідуальної психотерапії А.Адлера.

Тема 3. Психотерапевтичні практики психосинтезу Р.Асаджіолі.

Основна мета та основні технічні процедури психосинтезу. Етапи використання практик психосинтезу. Основні техніки психосинтезу Р.Асаджіолі.

Тема 4. Психотерапевтичні практики трансактного аналізу Е.Берна.

Основна мета та основні технічні процедури трансактного аналізу. Етапи використання практик трансактного аналізу. Основні техніки трансактного аналізу.

Розділ II. Психотерапевтичні практики когнітивно-поведінкового напрямку психотерапії

Тема 5. Психотерапевтичні практики когнітивної психотерапії.

Основна мета та основні технічні процедури когнітивної психотерапії. Етапи використання практик когнітивної психотерапії. Когнітивні моделі особистісних розладів. Основні техніки когнітивної психотерапії.

Тема 6. Психотерапевтичні практики нейро-лінгвістичного програмування.

Основна мета та основні технічні процедури НЛП. Етапи використання практик НЛП. Модель SCORE. Основні техніки НЛП.

Розділ III. Психотерапевтичні практики екзистенційно-гуманістичного напрямку психотерапії.

Тема 7. Психотерапевтичні практики клієнтцентованої психотерапії.

Основна мета та основні технічні процедури клієнтцентованої психотерапії. Вимоги до використання практик клієнтцентованої психотерапії. Основні техніки клієнтоцентованої психотерапії.

Тема 8. Психотерапевтичні практики гештальттерапії.

Основна мета та основні технічні процедури гештальттерапії. Етапи використання практик гештальттерапії. Основні техніки гештальттерапії.

3. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви розділів і тем	Кількість годин												
	денна форма						заочна форма						
	усього	у тому числі					усього	у тому числі					
		л	п	лаб.	інд.	СРС		л	п	лаб.	інд.	СРС	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	

Розділ I. Психотерапевтичні практики психодинамічного напрямку психотерапії та трансактного аналізу.												
Тема 1. Психотерапевтичні практики класичного психоаналізу.	14	2	2			10	13	1				12
Тема 2. Психотерапевтичні практики індивідуальної психотерапії А.Адлера.	15	2	2			11	13	1				12
Тема 3. Психотерапевтичні практики психосинтезу Р.Асаджіолі.	17	4	2			11	14	1	1			12
Тема 4. Психотерапевтичні практики трансактного аналізу Е.Берна.	17	4	2			11	14	1	1			12
Разом за Розділом 1	63	12	8			43	54	4	2			48
Розділ II. Психотерапевтичні практики когнітивно-поведінкового напрямку психотерапії												
Тема 5. Психотерапевтичні практики когнітивної психотерапії.	17	4	2			11	14	1	1			12
Тема 6. Психотерапевтичні практики нейролінгвістичного програмування.	15	2	2			11	13	1				12

Разом за Розділом 2	32	6	4			22	27	2	1			24
Розділ III. Психотерапевтичні практики екзистенційно-гуманістичного напрямку психотерапії.												
Тема 7. Психотерапевтичні практики клієнтцентрованої психотерапії.	17	4	2			11	12	1	1			10
Тема 8. Психотерапевтичні практики гештальттерапії.	19	4	4			11	10	1				9
Разом за Розділом 3	36	8	6			22	22	2	1			19
ІНДЗ												
ІНДЗ			-	-		-			-	-	-	
Усього годин												

4. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

4.1. Теми лекційних занять

4.1.1 денна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Психотерапевтичні практики класичного психоаналізу.	2
2	Тема 2. Психотерапевтичні практики індивідуальної психотерапії А.Адлера.	4
3	Тема 3. Психотерапевтичні практики психосинтезу Р.Асаджіолі.	4
4	Тема 4. Психотерапевтичні практики трансактного аналізу Е.Берна.	4
5	Тема 5. Психотерапевтичні практики когнітивної психотерапії.	4
6	Тема 6. Психотерапевтичні практики нейро-лінгвістичного програмування.	2

7	Тема 7. Психотерапевтичні практики клієнтцентованої психотерапії.	4
8	Тема 8. Психотерапевтичні практики гештальттерапії.	4
	Разом	28

4.1.2 заочна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Психотерапевтичні практики класичного психоаналізу.	1
2	Тема 2. Психотерапевтичні практики індивідуальної психотерапії А.Адлера.	1
3	Тема 3. Психотерапевтичні практики психосинтезу Р.Асаджіолі.	1
4	Тема 4. Психотерапевтичні практики трансактного аналізу Е.Берна.	1
5	Тема 5. Психотерапевтичні практики когнітивної психотерапії.	1
6	Тема 6. Психотерапевтичні практики нейро-лінгвістичного програмування.	1
7	Тема 7. Психотерапевтичні практики клієнтцентованої психотерапії.	1
8	Тема 8. Психотерапевтичні практики гештальттерапії.	1
	Разом	8

4.2. Теми семінарських (практичних) занять

4.2.1 денна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Психотерапевтичні практики класичного психоаналізу.	2
2	Тема 2. Психотерапевтичні практики індивідуальної психотерапії А.Адлера.	2

3	Тема 3. Психотерапевтичні практики психосинтезу Р.Асаджіолі.	2
4	Тема 4. Психотерапевтичні практики трансактного аналізу Е.Берна.	4
5	Тема 5. Психотерапевтичні практики когнітивної психотерапії.	2
6	Тема 6. Психотерапевтичні практики нейро-лінгвістичного програмування.	2
7	Тема 7. Психотерапевтичні практики клієнтцентованої психотерапії.	2
8	Тема 8. Психотерапевтичні практики гештальттерапії.	4
	Разом	20

4.2.2 заочна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Психотерапевтичні практики класичного психоаналізу.	
2	Тема 2. Психотерапевтичні практики індивідуальної психотерапії А.Адлера.	
3	Тема 3. Психотерапевтичні практики психосинтезу Р.Асаджіолі.	1
4	Тема 4. Психотерапевтичні практики трансактного аналізу Е.Берна.	1
5	Тема 5. Психотерапевтичні практики когнітивної психотерапії.	1
6	Тема 6. Психотерапевтичні практики нейро-лінгвістичного програмування.	
7	Тема 7. Психотерапевтичні практики клієнтцентованої психотерапії.	1
8	Тема 8. Психотерапевтичні практики гештальттерапії.	4

		Разом

4.3. Теми лабораторних занять
4.3.1 денна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1		
2		
		Разом

4.3.2 заочна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1		
2		
		Разом

4.4. Завдання для самостійної роботи
4.4.1 денна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Психотерапевтичні практики класичного психоаналізу.	10
2	Тема 2. Психотерапевтичні практики індивідуальної психотерапії А.Адлера.	11
3	Тема 3. Психотерапевтичні практики психосинтезу Р.Асаджіолі.	11
4	Тема 4. Психотерапевтичні практики трансактного аналізу Е.Берна.	11
5	Тема 5. Психотерапевтичні практики когнітивної психотерапії.	11
6	Тема 6. Психотерапевтичні практики нейро-лінгвістичного програмування.	11
7	Тема 7. Психотерапевтичні практики клієнтцентованої психотерапії.	11
8	Тема 8. Психотерапевтичні практики гештальттерапії.	11

	Разом	87

4.4.2 заочна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Психотерапевтичні практики класичного психоаналізу.	13
2	Тема 2. Психотерапевтичні практики індивідуальної психотерапії А.Адлера.	14
3	Тема 3. Психотерапевтичні практики психосинтезу Р.Асаджіолі.	12
4	Тема 4. Психотерапевтичні практики трансактного аналізу Е.Берна.	12
5	Тема 5. Психотерапевтичні практики когнітивної психотерапії.	12
6	Тема 6. Психотерапевтичні практики нейро-лінгвістичного програмування.	14
7	Тема 7. Психотерапевтичні практики клієнтцентованої психотерапії.	12
8	Тема 8. Психотерапевтичні практики гештальттерапії.	14
	Разом	123

4.5. Індивідуальне навчально-дослідне завдання

4.6. Методи навчання

Під час вивчення дисципліни **Психотерапевтичні практики в роботі психолога** передбачено комплексне використання різноманітних методів організації і здійснення навчально-пізнавальної діяльності студентів та методів стимулювання і мотивації їх навчання, що сприяє розвитку творчих засад особистості майбутнього фахівця, з урахуванням індивідуальних особливостей учасників освітнього процесу.

З метою формування професійних компетентностей широко впроваджуються інноваційні методи навчання. Це – комп'ютерна підтримка освітнього процесу, впровадження інтерактивних методів навчання (робота в малих групах, мозковий штурм, ситуативне моделювання, опрацювання дискусійних питань, кейс-метод, проектний метод тощо).

За джерелами знань на заняттях використовуються словесні (розповідь, бесіда, лекція) та практичні методи.

За рівнем самостійної розумової діяльності використовуються проблемно-інформаційний, проектно-пошуковий, дослідницький методи.

Із метою забезпечення максимального засвоєння студентами матеріалу курсу використовуються наступні методи навчання:

1) Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності:

- словесні (лекція-монолог, лекція-діалог, проблемна-лекція);
- наочні (презентація, демонстрування);
- практичні методи (вправи; практичні завдання).

2) Методи стимулювання й мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

- метод проблемного викладу матеріалу;
- моделювання життєвих ситуацій;
- мозковий штурм;
- метод опори на життєвий досвід;
- навчальної дискусії.

3) Методи контролю й самоконтролю за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності:

- усного контролю;
- письмового контролю;
- самоконтролю та взаємоконтролю;
- рецензування відповідей.

4.7. Засоби діагностики результатів навчання здобувачів освіти.

Порядок та критерії виставлення балів

Контрольні заходи здійснюються з дотриманням вимог об'єктивності, індивідуального підходу, системності, всебічності.

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є:

- залік;
- стандартизовані тести;
- реферати, есе;
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
- студентські презентації та виступи на наукових заходах;

Використовуються такі методи контролю (усний, письмовий), які мають сприяти підвищенню мотивації студентів до навчально-пізнавальної діяльності.

Поточний контроль. *Завданням поточного контролю* є перевірка розуміння та засвоєння певної частини учбового матеріалу, рівня сформованості навичок, умінь самостійно опрацьовувати навчальний матеріал, здатності осмислити зміст теми.

Об'єктами поточного контролю знань студента є систематичність та активність роботи на заняттях; виконання завдань для самостійної роботи. Оцінюванню можуть підлягати: рівень знань, продемонстрований у відповідях і виступах на практичних/семінарських заняттях; активність при обговоренні питань практичного/семінарського/лабораторного заняття; результати тестування тощо.

У разі невиконання завдань поточного контролю студент має право скласти їх індивідуально до останнього практичного заняття за дозволом завідувача кафедри. Порядок такого контролю регламентований викладачем.

Підсумковий контроль. **Завданням підсумкового контролю** є перевірка розуміння студентом програмного матеріалу в цілому, логіки та взаємозв'язків між окремими розділами, здатності творчого використання накопичених знань, уміння сформулювати своє ставлення до певної проблеми навчальної дисципліни тощо.

4.8. Перелік програмових питань для самоконтролю:

1. Основна мета та основні технічні процедури класичного психоаналізу.
2. Етапи використання психоаналітичних практик.
3. Місце взаємостосунків «психотерапевт-клієнт» в процесі психоаналітичних практик.
4. Основні техніки класичного психоаналізу.
5. Основна мета та основні технічні процедури індивідуальної психотерапії А.Адлера.
6. Етапи використання практик індивідуальної психотерапії А.Адлера.
7. Основні техніки індивідуальної психотерапії А.Адлера.
8. Основна мета та основні технічні процедури психосинтезу.
9. Етапи використання практик психосинтезу.
10. Основні техніки психосинтезу Р.Асаджіолі.
11. Основна мета та основні технічні процедури трансактного аналізу.
12. Етапи використання практик трансактного аналізу.
13. Основні техніки трансактного аналізу.
14. Основна мета та основні технічні процедури когнітивної психотерапії.
15. Етапи використання практик когнітивної психотерапії.
16. Когнітивні моделі особистісних розладів.
17. Основні техніки когнітивної психотерапії.
18. Основна мета та основні технічні процедури НЛП.
19. Етапи використання практик НЛП.
20. Модель SCORE.
21. Основні техніки НЛП.
22. Основна мета та основні технічні процедури клієнтцентованої психотерапії.
23. Вимоги до використання практик клієнтцентованої психотерапії.
24. Основні техніки клієнтоцентованої психотерапії.
25. Основна мета та основні технічні процедури гештальттерапії.
26. Етапи використання практик гештальттерапії.
27. Основні техніки гештальттерапії.

4.9. Схема нарахування балів, які отримують студенти

Поточний контроль, самостійна робота, індивідуальне завдання				Сума
Розділ 1	Розділ 2	Розділ 3	ІНДЗ	

T1	T3	T5	T6	T7	T8		100
T2	T4						
5	5	5	5	5	5	70	

T1, T2 ... T8 – теми розділів.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою	
	для екзамену, курсового проєкту (роботи), практики	для заліку
90-100	відмінно	зараховано
82-89	добре	
74-81		
64-73	задовільно	незараховано
60-63		
35-59	незадовільно	
1-34	незадовільно	незараховано

5. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

5.1. Рекомендована література

Основна

1. Бондаренко А.Ф. Психологическая помощь: теория и практика. – К.: Укртехпрес, 1997. – 216 с.
2. Бурлачук Л.Ф., Грабская И.А., Кочарян А.С. Основы психотерапии. – Киев: Ника-Центр, 1999.
3. Глива Є. Вступ до психотерапії. К.: Острозька академія, 2004. 530 с.
4. Основы психотерапии \ За ред. К.В.Седих, О.О.Фільц. К.: ВЦ«Академвидав», 2017. 192 с.
5. Каліна Н.Ф. Психотерапія. К.: ВЦ«Академвидав», 2010. 288 с.
6. Розов В.І. Адаптивні антистресові психотехнології. К.: Кондор, 2005. 278 с.
7. Мэй Р. Искусство психологического консультирования. – М.: Класс, 1994.
8. Психотерапевтическая энциклопедия / Под ред. Б.Д. Карвасарского. – СПб., 1999.
9. Психотерапия / Под ред. Б.Д. Карвасарского. – СПб., 2002. 672 с.

Допоміжна

1. Maslow A. H. Motivation and Personality. New York : Harper & Row. 1970. 400 p.
2. Rogers C. On becoming a person: A therapist's view of psychotherapy. N. Y. : Houghton Mifflin Harcourt, 1995. 420 p.

5.2. Методичне забезпечення

1. Міненко О.О. Силабус навчальної дисципліни «Робота психолога з педколективом» – ЦДПУ ім. В. Винниченка, 2022.

5.3. Інформаційні ресурси (перелік інформаційних ресурсів)

1. Е.Берн. Ігри, у які грають люди, 2016. <https://knizhki.com.ua/knigi/igry-u-yaki-grayut-lyudy/>
2. В.Франкл. Людина в пошуках справжнього сенсу. <https://knizhki.com.ua/knigi/lyudyna-v-poshukah-spravzhnogo-sensu/>
3. В.Франкл. Лікар та душа. Основи логотерапії. 2018. <https://knizhki.com.ua/knigi/likar-ta-dusha-osnovy-logoterapiyi/>
4. І.Ялом. Брехуни на кушетці. <https://knigogo.com.ua/knigi/brehuny-na-kushettsi/>
5. Мушкевич М. І. Основи психотерапії : навч. посіб / М. І. Мушкевич, С. Є. Чагарна ; за ред. М. І. Мушкевич. – Вид. 3-тє. – Луцьк : Вежа-Друк, 2017. – 420 с. <https://core.ac.uk/download/pdf/153588416.pdf>
6. Н.Каліна. Психотерапія К.: ВЦ«Академвидав», 2010. 288 с. https://library.udpu.edu.ua/library_files/432663.pdf
7. Карпенко Є. Методи сучасної психотерапії : навч. посібник. – Дрогобич : Посвіт, 2015. – с <http://surl.li/kpkis>
8. Асаджиолі Р. Психосинтез: принципи і техніки. 2008. 384с. Режим доступу: <http://surl.li/kmjfs>

6. ПОЛІТИКА ЩОДО АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

Політика щодо академічної доброчесності формується на основі дотримання принципів академічної доброчесності відповідно до Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про наукову і науково-технічну діяльність», «Про авторське право і суміжні права», «Про видавничу справу», з урахуванням норм Положення «Про академічну свободу та академічну доброчесність в Центральнотраїнському державному педагогічному університеті імені Володимира Винниченка» (затверджене вченою радою, протокол №2 від 30.09.2019; №10 від 07.02.2022).